

Raziskovalna naloga

PRIHODNOST KRIPTOVALUT

Področje: ekonomija

Ljubljana, marec 2020

ZAHVALA

Zahvaljujem se mentorici Ani Godec, univ. dipl. ekon., profesorici za finančno poslovanje, za pomoč in vodenje pri raziskovalni nalogi. Skozi celotno nastajanje raziskovalne naloge mi je pomagala in svetovala. S spodbudami je pripomogla razplesti manjše zaplete. Zahvaljujem se prav tako Janezu Avscu, inž. medij. prod., za pomoč pri urejanju raziskovalne naloge.

IZVLEČEK

V raziskovalni nalogi sem ugotavljala, kakšna naj bi bila prihodnost kriptovalut, kakšni so bili veliki padci ter vzponi bitcoina, kaj je blockchain, kaj je rudarjenje kriptovalut in zanimivosti kriptovalut.

Z anketnimi vprašanji sem preverjala, ali so anketiranci kdaj želeli vlagati v kriptovalute, kakšna bo po njihovem mnenju prihodnost kriptovalut ter kakšna bo prihodnost kriptovalut.

Opravila sem tudi intervju z Andrejem Bohincem, ki ima svoj YouTube kanal in je eden izmed vlagateljev v kriptovalute.

Ključne besede: prihodnost kriptovalut, rudarjenje, blockchain, bitcoin.

ABSTRACT

In our research, I was exploring what the future of cryptocurrencies would look like, what were the big downs and surges of bitcoin, what is blockchain, what is cryptocurrency mining and what are cryptocurrency attractions.

The survey questions examined whether the respondents ever wanted to invest in cryptocurrencies, what they think the future of cryptocurrencies will be, and how cryptocurrencies will create the future of cryptocurrencies, and what that work was like.

I also interviewed Andrej Bohinc, who is one of the cryptocurrency investors.

Key words: cryptocurrency future, mining, blockchain, bitcoin.

KAZALO VSEBINE

1	UVOD	7
2	TEORETIČNI DEL	8
2.1	KAJ SO KRIPTOVALUTE?	8
2.2	ZGODOVINA KRIPTOVALUT	9
2.3	KAJ JE BLOCKCHAIN?	10
2.4	RUDARJENJE KRIPTOVALUT	11
2.5	ZANIMIVOSTI IZ SVETA KRIPTOVALUT	11
2.6	KAKO IN KJE KUPITI KRIPTOVALUTE	14
2.7	NAKUP BITCOINA V SLOVENIJI	14
2.8	NAKUP BITCOINA Z UPORABO AVTOMATA	15
2.9	VELIKI PADCI TER VZPONI BITCOINA	15
2.10	TOP 20 KRIPTOVALUT	17
2.11	BITCOIN BOGATAŠI	19
2.12	UPORABA KRIPTOVALUT	19
2.12.1	PRVA RESTAVARCIJA, V KATERI JE MOGOČE PLAČEVATI S KRIPTOVALUTO	19
2.12.2	MOBILNI OPERATER SPREJEMA KRIPTOVALUTE	20
2.12.3	ZAVAROVALNIŠKI TRG	21
2.12.4	HLADNA DENARNICA CHAINLOCK	21
2.12.5	BANKA S KRIPTOVALUTAMI	21
2.12.6	KRIPTOVALUTA GLOBALCOIN	21
3	RAZISKOVALNI DEL	23
3.1	Raziskovalne metode	23
3.2	Merski postopki	23
3.3	Opis instrumentarija	23
3.4	Predstavitev ankete	23
3.5	INTERVJU	24

KAZALO SLIK

Slika 1: Kriptovalute.....	8
Slika 2: Blockchain	11
Slika 3: Erik Finman	13
Slika 4: James Howells.....	14
Slika 5: Padci in vzponi bitcoina	17

KAZALO GRAFOV

Graf 1: Starost anketirancev	25
Graf 2: Vlaganje v kriptovalute	25
Graf 3: Koliko jih je dejansko vlagalo v kriptovalute	26
Graf 4: Vrste kriptovalut, v katere so vlagali	27
Graf 5: Ali se splača vlagati v kriptovalute	28
Graf 6: Prihodnost plačevanja s kriptovalutami	28
Graf 7: Mnenje anketirancev o naraščanju/padanju vrednosti kriptovalut	29
Graf 8: Razlog vlaganja v kriptovalute.....	31

1 UVOD

Za raziskovalno nalogo sem se odločila, ker me zanima področje elektronskega denarja. Zadnje čase so trend kriptovalute. Vedno več ljudi je, ki vlaga denar v kriptovalute. Tudi sama želim kmalu vlagati v kriptovalute, saj lahko ob pametnem ravnanju s kriptovalutami zaslužimo veliko. Opažam, da so v nekaterih državah omogočili nakupovanje osnovnih dobrin s kriptovalutami, kar se mi zdi popolnoma smiselno. Raziskovalna naloga mi bo omogočila podrobnejše spoznavanje s kriptovalutami in spoznavanje z »novim internetom«.

Cilji raziskovalne naloge:

- opredeliti, kaj so kriptovalute,
- opisati zgodovino kriptovalut,
- predvideti prihodnost kriptovalut,
- ugotoviti, katere so vrste kriptovalut,
- seznaniti se z uporabo kriptovalut v praksi.

V raziskovalni nalogi sem uporabila najpogostejše metode raziskovanja, in sicer anketni vprašalnik in intervju. Pridobljene rezultate sem obdelala s pomočjo grafov in tabel. Poleg tega sem opravila tudi nekaj intervjujev.

Za raziskovalne namene sem si zastavila naslednje hipoteze.

Hipoteza 1: kriptovalute bodo spremenile prihodnost plačevanja.

Hipoteza 2: vrednost kriptovalut bo narasla.

Hipoteza 3: ljudje vlagajo v kriptovalute, ker hočejo obogateti.

Hipoteza 4: kraja kriptovalut je nemogoča.

Hipoteza 5: tehnologija blockchain bo imela večji pomen kot kriptovalute.

2 TEORETIČNI DEL

2.1 KAJ SO KRIPTOVALUTE?

Kriptovalute lahko opišemo kot elektronski denar, ki je oblikovan za izmenjavo informacij. Torej so kriptovalute denar na spletu. Uporablja se kriptografija, to je tehnika za varnejšo komunikacijo. Kriptovalute je ne mogoče ponarediti, kar jih naredi še varnejše, a so vseeno priljubljene za kriminalna dejanja. Preden se odločimo za vlaganje v kriptovalute, se moramo seveda zaščititi. Temeljito se je treba seznaniti z vsemi potrebnimi informacijami o kriptovalutah.

Kriptovalute so kot internetni menjalnik. Uporabljene so kriptografske funkcije za izvajanje transakcij. Značilna za kriptovalute je predvsem tehnologija blockchain. Kriptovalute si lahko pošiljata dve stranki z uporabo zasebnih ali pa javnih ključev. Če opravimo transakcijo, jo pozna celotno omrežje, dokler se transakcija ne potrdi. V tem času, dokler se transakcija ne potrdi, jo je mogoče ponarediti. Ko se transakcija potrdi, jo je nemogoče razveljaviti. Je del nespremenljivega zapisa zgodovine transakcij; to imenujemo blockchain. Transakcije lahko potrdijo samo rudarji.

Osnova kriptovalut je tehnologija veriženja podatkovnih blokov. Sklopi blokov informacij so kot dogovori ali pogodbe, te pa so shranjene na mreži računalnikov. Podatki so shranjeni po časovnem zaporedju, dostopni so skupnosti uporabnikov. Poslovanje s kriptovalutami poteka hitro, saj vmes ni bank, katere na primer ne obratujejo med vikendi, saj banke procesirajo transakcijo šele naslednji dan.

(Povz. po: <https://kriptovalute.si/vse-kar-morate-vedeti-o-kriptovalutah/>.)

Slika 1: Kriptovalute

(<https://www.studentarija.net/kriptovalute-za-zacetnike-kako-trgovati-s-kriptovalutami/>)

2.2 ZGODOVINA KRIPTOVALUT

Preden se je pojavil bitcoin, je bilo nekaj primerov spletnih valut, vendar se nobena ni resno uveljavila. To sta bila B-money in bit-gold, popolnoma sta bila oblikovana, vendar se nikoli nista popolnoma razvila.

Avgusta 2008 je bila registrirana bitcoin.org, ta stran še danes predstavlja domačo stran bitcoina, ki velja za najbolj znano kriptovaluto. Oktobra 2008 je oseba oziroma organizacija pod imenom Satoshi Nakamoto objavila članek o bitcoinu in predstavila bitcoin ter veriženje blokov. V članku je opisan bitcoin kot denar, ki obstaja na internetu in ga nima nihče v lasti, kdorkoli pa naj bi ga lahko uporabljal in prispeval k razvoju.

Še vedno nihče ne ve, kdo je Satoshi Nakamoto, zato je okrog njegove identitete zraslo ogromno mitov in teorij zarot. Velika verjetnost je, da bo njegova identiteta za vedno ostala neznana.

Leta 2009 se je začelo z rudarjenjem. Prvi je rudaril Satoshi Nakamoto, in sicer je narudaril 50 bitcoinov. V prvem letu obstoja bitcoina je bilo težko določiti, koliko je vreden, ker je bilo malo ljudi, ki bi trgovali z njim, vedeli zanj oziroma s z njim ukvarjali.

Konec leta 2010 je Satoshi Nakamoto na forumu Bitcointalk sporočil, da je spremenil nekaj malenkosti na programski opremi.

Leta 2011 so se začele pojavljati nove kriptovalute. Njihovi ustvarjalci so želeli izboljšati bitcoin, zato so ga začeli spreminjati. Tako se je najprej pojavil litecoin, danes pa je na voljo že več kot 2.000 vrst kriptovalut.

Leta 2013 je bitcoinu uspelo preseči vrednost 1000 dolarjev, kar je pomenilo velik napredek. A kmalu je cena padla in da je ponovno dosegla to vrednost, je potrebovala približno dve leti. Nekateri so zaradi padca pridelali veliko izgubo, zaradi tega so se kriptovalute prvič pojavile v medijih. Sledilo je vprašanje, ali bodo kriptovalute sploh še obstajale, ali bodo preživele. Večina kriptovalut res ni preživela.

V začetku leta 2014 so se pojavljale težave, in sicer je v bitcoin borzi Mt. Gox izginilo 850.000 bitcoinov. To je bila največja kraja v zgodovini in nihče ne ve, kdo jo je izpeljal. Kriptovalute so mamljive za kriminal, saj temeljijo na anonimnosti. Novembra 2014 se je kriptovalutam ponovno slabo pisalo, saj je Ross Ulbricht ustanovil spletno stran Silk Road, kmalu za tem pa je šel v zapor.

Leta 2015 so ustvarili projekt Ethereum. Predstavljal je uporaben sistem, ki je gradil na bitcoinovi ideji. Projekt Ethereum je uvedel koncept pametnih pogodb. Transakcije so se izvajale po točno postavljenih pogojih. Projekt Ethereum je zaznamoval nastanek drugih projektov, ki so sredstva za zagon pridobili z množičnim financiranjem. To v svetu kriptovalut imenujemo ICO, kar pomeni v angleščini initial

coin offering oziroma v slovenščini začetna ponudba kovancev. Ljudje so kovance kupovali ker so verjeli, da bodo pridobili vrednost, ko bo projekt uresničen.

Leta 2017 se je po svetu pojavilo več dostopnih borz in menjalnic, ki so omogočale nakup ter prodajo kriptovalut. Imele so ogromno dobička. Cena je spet rastla, v nekem trenutku je presegla 800 milijard dolarjev. Kriptovalute so kupovali kot sveže zemlje.

V letu 2018 se je cena kriptovalut ponovno znižala. Pripravljali so velike projekte za kriptovalute. Izkazalo se je, da so imeli prevelike načrte za spremembo kriptovalut. To se seveda ne dogaja le trgu, kjer se trguje s kriptovalutami, ampak je to del vsakega trga.

(Povz. po: <https://kriptomat.io/sl/kriptovalute/kaj-so-kriptovalute/>.)

2.3 KAJ JE BLOCKCHAIN?

Blockchain je bil ustvarjen leta 2008. Izumila ga je skupina oziroma oseba Satoshi Nakamoto. Blockchain je kot nekakšna javna knjiga, v katero se zabeležijo vse transakcije. Do blockchaina lahko dostopajo vsi, ki se ukvarjajo s kriptovalutami, to pa prepreči goljufije. Blockchain omogoča tudi sledenje transakcij. Blockchain omogoča neposredno poslovanje udeležencev, torej brez vmesnih členov, na primer banke. Prednosti blockchaina so predvsem transparentnost, neodvisnost in zmožnost prilagajanja rešitev. Potencial v blockchainu je predvsem to, da je mogoče sledenje in upravljanje uporabniških digitalnih podatkov. Kot ima blockchain prednosti, obstajajo tudi pomanjkljivosti pri vsej tehnologiji. Težava lahko nastane, ko se pojavi velika podatkovna veriga, če ta vsebuje veliko število podatkovnih blokov. Problem nastane zaradi manjšega zagotavljanja kakovostnega vnosa podatkov. Blockchain je sestavljen iz različnih blokov podatkov. Podatki so navezani v digitalno verigo. Osnove blockchaina so blok, veriga, vozlišča ter rudarjenje.

(Povz. po: <https://www.nlb.si/blockchain/>.)

Slika 2: Blockchain

(<https://incrementum.si/blockchain-tehnologija/>)

2.4 RUDARJENJE KRIPTOVALUT

Ko nekdo opravi nakup ali prodajo neke kriptovalute, to imenujemo »transakcija«. Transakcije, izvedene v trgovini in na spletu, dokumentirajo banke, sistem prodajnih mest in fizična potrdila. Rudarji kriptovalut to dosežejo na enak način, tako da transakcije združijo v »bloke« in jih dodajo v javni zapis, imenovan »blockchain«.

Kadar rudarji bitcoina oziroma drugih kriptovalut dodajo nov blok transakcij v blockchain, je njihova naloga zagotoviti, da bodo transakcije točne.

Ker je digitalne informacije zelo enostavno reproducirati, je pri kriptovalutah veliko tveganje, da bi proizvajalec ustvaril kopijo svojega bitcoina in ga poslal drugi stranki. Če bi na primer uradnik vedel, da stranke podvajajo denar, bi lahko samo pogledal serijske številke računov. Če bi bile številke enake, bi uradnik vedel, da je bil denar podvojen. Ta analogija je podobna tistemu, kar počne rudar, ko preverja nove transakcije.

Za rudarjenje potrebujemo grafično kartico, mrzlo sobo ter veliko elektrike.

(Povz. po: <https://www.investopedia.com/terms/b/bitcoin-mining.asp>.)

2.5 ZANIMIVOSTI IZ SVETA KRIPTOVALUT

ERIK FINMAN

Erik Finman je najstniški milijonar, ki je zaslužil milijone z vlaganjem v bitcoin. Ko je bil mlajši, mu je babica dala denar, ki naj bi bil za študij, a si je Erik kupil sto bitcoinov. Takrat so bili vredni približno 9 do 11 evrov. Vložil je približno 900 evrov. Njegovo premoženje danes ocenjujemo na več kot 4 milijone evrov. Začetek leta 2019 je sporočil, da je vložil denar v kriptovaluto, ki bo po njegovih besedah sodeč porušila Facebookovo libro.

Erik je izvedel za kriptovalute od brata. Skupaj z bratom sta se udeležila protesta proti finančni krizi. Ko se je Erik umikal policiji, je zagledal moškega, ki je imel na majici nekakšen znak. Erik ga je vprašal, kaj naj bi ta znak pomenil. Moški mu je odgovoril, da gre za zadevo, ki bo porušila Wall Street in vse slabe stvari. Takrat se je Eriku zdelo, da so bitcoini zelo dobro zasnovani, zato si je želel biti del tega. Po tem dogodku je začel vsak dan trgovati, saj je želel pridobiti čim več bitcoinov. Vse, kar je počel v tistem času, je bilo, da je hodil v šolo in trgoval z bitcoini.

Pri 15 letih je nekaj kriptovalut prodal in s tem zaslužil več kot 90.000 evrov. Erik je tudi sam ustvaril zagonsko podjetje Botangle, ki se je ukvarjalo z izobraževanjem. V tistem času se je tudi odločil, da bo zapustil srednjo šolo, s katero Erik ni imel dobrih izkušenj. Dejal je, da ni zadovoljen s šolskim sistemom. Eden od učiteljev je Eriku predlagal, da se izpiše in naj se zaposli v restavraciji hitre prehrane.

Botangle je projekt, ki na povezuje študente na eni strani in učitelje na drugi, in sicer vse preko spleta. Gre za nekakšno pomoč pri razvoju potencialov in razumevanje otrok. Erik je Botangle prodal pri 17 letih. Čez nekaj časa se je odločil, da bo odkupil Botangle, saj mu je bil zelo všeč.

Erikovi starši niso bili zadovoljni, da Erik nima izobrazbe. Erik je stavil s svojimi starši, in sicer, če postane milijonar do 18. leta, ne bo odšel na študij. In leta 2017 mu je to uspelo. Preselil se je v Silicijevo dolino, kjer je začel sodelovati v zagonskem podjetju Sprayable Energy.

Erik je 7700 evrov, ki jih je zaslužil od prodaje bitcoinov, namenil za plačilo vstopnice, da bi spoznal svojega idola Reddita Alexisa Ohaniana. Z denarjem, ki ga je zaslužil, si je kupil avto. Za avto je dal približno 155.000 evrov. V letu 2018 je vodil skupino, ki je ustvarila opravo lika Dr. Octopus. Lik izhaja iz filma Spiderman. Proti koncu leta 2018 je ustvaril projekt da Vinci. Maja 2019 je Erik Finman ustvaril CoinBits, investicijsko orodje za bitcoin.

(Povz. po: <https://siol.net/digisvet/novice/bitcoin-bogatas-ce-zdaj-ne-postanete-milijonar-ste-krivi-sami-459036>.)

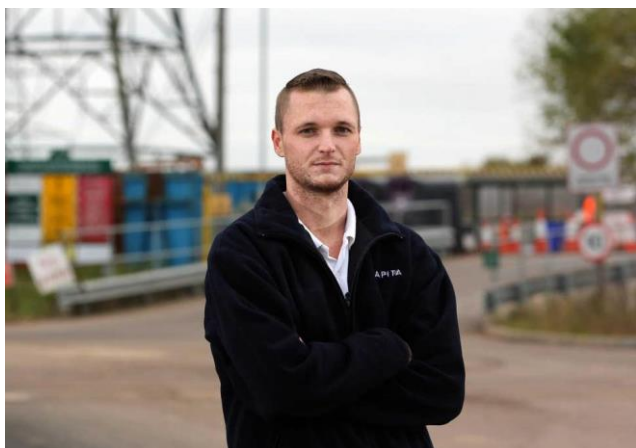
Slika 3: Erik Finman

<https://steemit.com/cryptocurrency/@ngalekat/teen-bitcoin-millionaire-erik-finman-dishes-investment-tips>

JAMES HOWELLS

James Howells iz Velike Britanije naj bi bil eden izmed prvih, ki se je srečal s kriptovalutami. Rudariti je začel leta 2009 na svojem prenosniku. To je bilo leta 2009 še mogoče. James je zbral okoli 7.500 bitcoinov. Kmalu je prenehal, saj se je njegovo dekle pritoževalo, da je Jamesov računalnik prevroč in preglasen. Vse svoje zasebne ključe za dostop do vseh bitcoinov je imel na trdem disku. Leta 2010 je nekatere dele računalnika odnesel na podstrešje, saj je svoj računalnik polil z limonado. Leta 2013 se je James odpravil pospravljat podstrešje. Odločil se je, da bo odpeljal na odpad stvari, ki jih ne potrebuje več. Med stvarmi, ki jih je odpeljal, je bil tudi stari računalnik. Po treh mesecih se je odpravil na smetišče. Začel je prepričevati delavce na smetišču, da bi mu dovolili prekopati smetišče, da bi lahko našel trdi disk. Na smetišču mu niso dovolili, delavci so dejali, da je prepozen. Trdi disk bi lahko bil kjerkoli zakopan pod smetmi. James je obiskal britanske oblasti, kjer se je prepiral vse do decembra 2017. Takrat so mu tudi dokončno prepovedali izvedbo njegove zahteve, saj bi takšen poseg preveč ogrozil okolje. Na svoje bitcoine se je spomnil prepozno. Decembra 2017 se je tudi vrednost trdega diska povišala. Njegov trdi disk bi znašal okoli 135 milijonov evrov.

(Povz. po: <https://siol.net/digisvet/novice/nesrecnik-desetletja-vsi-sanjajo-o-bitcoin-milijonih-on-jih-je-izgubil-513501>.)

Slika 4: James Howells

(<https://www.independent.co.uk/life-style/gadgets-and-tech/news/bitcoin-value-james-howells-newport-landfill-hard-drive-campbell-simpson-laszlo-hanyecz-a8091371.html>)

2.6 KAKO IN KJE KUPITI KRIPTOVALUTE

Trgovanje s kriptovalutami ni za vsakogar, ker cene niso zanesljive, saj močno nihajo. Trgovanja s kriptovalutami nihče ne nadzoruje. Trgovanje z njimi poteka manj kot 5 let. Pri vsakem trgovanju je tveganje za izgubo kapitala.

Kriptovalute se običajno prodajajo in kupujejo preko borz, ki so namenjene trgovanju s kriptovalutami. Trgovanje preko borz je zelo zahtevno, saj je treba poznati osnovne stvari v zvezi s kriptosvetom. Torej če ima nekdo znanje in je pripravljen počakati približno en teden, lahko obišče borze, ki so namenjene trgovanju s kriptovalutami. Najzanesljivejši borzi sta Kraken in Bitstamp.

Kupovanje in prodajanje kriptovalut poteka tudi preko aplikacije eToro. Prvi korak, ki ga je treba storiti, je registracija v aplikacijo. Nato se vsa sredstva nakažejo na trgovalni račun, to se lahko stori preko kreditne kartice, bančnega nakazila in paypal. Nato je treba izbrati kriptovaluto, potreben je klik na ikono in vpis količine sredstev. Potem se lahko spremlja dogajanje. Ko se doseže cilj, se na račun vse izplača.

(Povz. po: <https://www.zurnal24.si/slovenija/kje-in-kako-kupi.ti-bitcoin-in-druge-kriptovalute-301779>.)

2.7 NAKUP BITCOINA V SLOVENIJI

Če želimo kupiti bitcoin, je enostaven način nakupovanje preko spletne menjalnice.

Prva stvar, ki jo je treba storiti, je obisk spletne strani Kriptomat. Tam kliknemo na registracijo in vnesemo potrebne podatke, ki morajo biti resnični. Vpisati moramo ime in priimek, e-naslov, močno geslo in še potrditi, da nismo robot. Nato kliknemo

gumb za ustvarjanje računa. Na e-naslov dobimo pošto od Kriptomata, kjer potrdimo, da imamo dostop do tega emaila. Po kliku na povezavo smo usmerjeni na stran za vnos in verifikacijo naše telefonske številke. Po vnosu telefonske številke nam pošljejo na našo telefonsko številko šestmestno kodo, ki jo potem vpišemo. Ko jo vpišemo, sledi preverjanje identitete. Torej naslednji korak je, da naložimo sliko osebnega dokumenta in sliko sebe, ko držimo osebni dokument v roki. Nato smo v aplikaciji, kliknemo na sekcijo kupi/prodaj in na seznamu izberemo, katero kriptovaluto želimo kupiti ali prodati. Ko se odločimo za nakup, izberemo plačilno metodo, izberemo kartico in vpišemo znesek, ki ga želimo porabiti ter kliknemo na gumb »kupi bitcoin«. Ko smo to opravili, potrdimo transakcijo in vpišemo podatke svoje kreditne kartice. Nato kliknemo na gumb za nakup in nakup je opravljen. (Povz. po: <https://kakokupitibitcoin.wordpress.com/>.)

2.8 NAKUP BITCOINA Z UPORABO AVTOMATA

Če želimo opraviti nakup bitcoina bolj anonimno, lahko to opravimo na bitcoin avtomatu. Nakup bitcoina na avtomatu je bolj anonimen, saj avtomati do določene višine zneska ne zahtevajo verifikacije identitete. Bitcoin lahko na avtomatu kupimo s kreditno kartico ali gotovino. Če želimo opraviti nakup na avtomatu, izberemo opcijo za nakup. Nato je treba izbrati višino zneska. V koraku, ki sledi, je treba vnesti naslov bitcoin denarnice, na katerega želimo prejeti kupljene bitcoine. Nato po vnosu svoje bitcoin denarnice vstavimo gotovino. Za zaključek kliknemo »kupi bitcoin« in natisnemo račun.

(Povz. po: <https://kriptomat.io/sl/kriptovalute/bitcoin/bitcoin-bankomat/>.)

2.9 VELIKI PADCI TER VZPONI BITCOINA

Bitcoin je v svoji zgodovini doživel veliko vzponov in padcev. Za večino pa so bolj pomembni prav padci, zaradi katerih je mnogo ljudi začelo dvomiti o obstoju bitcoina. Tako lahko zgodovino bitcoina predstavimo z devetimi bolj pomembnimi padci.

Prvi padec je trajal od junija do novembra 2011. Takrat je vrednost bitcoina padla za 94 %, z 32 dolarjev na le 2 dolarja.

Drugi padec je prišel 10. aprila 2013, ko je bitcoin padel za 79 %, z 266 dolarjev na 54 dolarjev.

Tretji padec je bitcoin doživel 24. februarja 2014 za 49,4 %, ko je njegova vrednost padla z 867 dolarjev na 439 dolarjev.

Za te tri padce je bil glavni razlog menjalnica Mt. Gox. Ta menjalnica je bila v tem času ena izmed glavnih za bitcoin, saj je upravljala s kar 70 % globalnih transakcij z bitcoinom. Vrednost bitcoina je padala zaradi pogostih vdorov v sistem menjalnice. Tako se je 11. junija 2011 zgodil prvi vdor, v katerem je bilo odtujenih za 8,75

milijona dolarjev vrednih bitcoinov. Vdori, ki so sledili, so bili za podjetje dražji, saj je bila njihova vrednost okoli 460 milijonov dolarjev. Vodilni lastnik in razvijalec Mark Karpeles je precej zanemarjal osnovno tehnično dejavnost in tako premalo pozornosti namenil varnosti, zaradi česar tudi zaposleni niso bili preveč presenečeni nad vdori. Zadnji vdor pa je menjalnico vodil v bankrot.

Četrty padec je bitcoin doživel med januarjem in avgustom 2012, ko je njegova vrednost padla za 36 % s 7,20 dolarja na 4,60 dolarja. Ta padec je nastal zaradi umika Paxuma, ki je bil ponudnik spletne denarnice za bitcoin. Vsi povezani partnerji so se odločili, da bitcoina v svoji denarnici ne bodo več podpirali zaradi pogostih vdorov v menjalnice in prevelikega tveganja za vdore v njihove denarnice.

Peti padec bitcoina je potekal med 6. in 11. marcem 2013, v katerem mu je vrednost padla za 25 % z 49 dolarjev na 36,5 dolarja. Do padca je prišlo zaradi razdvojitve bitcoinove verige. Tako sta obstajali dve verigi, ki sta imeli vsaka svojo zgodovino transakcij. Temu bi lahko rekli poizkus napada na bitcoinovo verigo.

Med 11. in 16. junijem 2017 je potekal šesti padec bitcoina, v katerem mu je vrednost padla za 36 %, z visokih 3.000 dolarjev na 1.869 dolarjev. Do padca je prišlo zaradi napovedi hard forka. Hard fork je razdvojitve bitcoinove verige blokov. Ker je bilo vedno več transakcij na sekundo, je veriga postajala vedno počasnejša. Cena transakcij se je zvišala. Mnogi so iskali rešitve, da bi povečali število transakcij na sekundo. Rešitev je bilo dovolj, ampak ker bi se morali glede spremembe strinjati vsi udeleženci, tega niso rešili. Zato je bil napovedan hard fork, kar pomeni delitev verige. 1. 8. 2017 je iz enega bloka bitcoin blockchaina nastal bitcoin cash in s tem so rešili hitrost transakcij.

Sedmi padec, ki je potekal med 2. in 15. septembrom 2017, je bil 40 %, ko je bitcoinova vrednost padla s 5.000 dolarjev na 2.972 dolarjev. Konec forka je bolje potegnil bitcoin kot bitcoin cash, saj je bitcoinova vrednost strmo porasla, medtem ko je casheva ostala na istem nivoju. Kitajski regulatorji pa so prepovedali začetne ponudbe kovancev in omejili trgovanje z bitcoinom, kar je pustilo močne posledice. Na trgu kriptovalut je namreč Kitajska zelo pomemben igralec. Ker naj bi trgovanje z bitcoinom ne imelo primerne pravne podlage, so med drugimi ustavili tudi trgovanje prek BTCC, ViaBTC, Yunbi, OKCoin in Huobi.

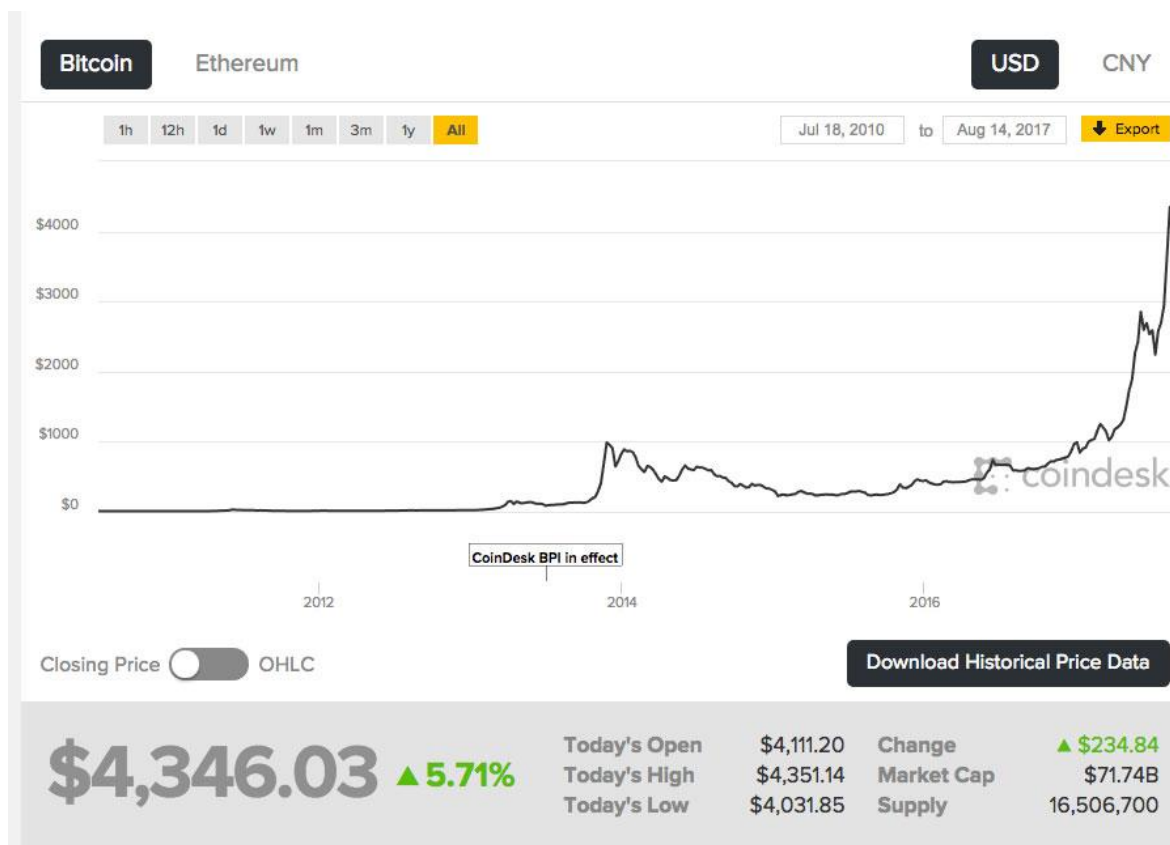
Osmi veliki padec pa je potekal med decembrom 2017 in januarjem 2018, ko je vrednost bitcoina padla za 48 % z najvišjih 19.783 dolarjev na 9.496 dolarjev. Če so za padec v januarju 2017 poskrbeli kitajski vlagatelji, lahko mirno rečemo, da so za padec v zaključku leta 2017 poskrbeli bolj katoliško in praznično naravnani vlagatelji. Zaradi velikega povpraševanja si je bitcoin kmalu opomogel, vendar je bil v januarju ponovno postavljen na trdna tla zaradi južnokorejske vlade, ki je pripravila zakon o omejitvah pri trgovanju s kriptovalutami, ter zaradi bližajočega se kitajskega novega leta s prazniki in dopusti.

Deveti prav posebni padec pa je trajala od januarja 2014 do oktobra 2015. Vrednost Bitcoina je med tem padla za 67,7 % s 828 dolarjev na 292 dolarjev. To je bil padec,

ki je trajal zelo dolgo in so v njem mnogi obupali ter odprodali svoje bitcoine. Nekateri pa so rekli, da iz tega ne bo nič, pozabili na naložbo in se sprijaznili z izgubo, a kljub temu niso odprodali svojih bitcoinov, kar se jim danes krepko obrestuje.

(Povz. po: <https://siol.net/posel-danes/novice/ali-je-to-konec-kriptovalut-ali-le-trenutni-padec-459630>.)

Slika 5: Padci in vzponi bitcoina

(<https://cryptocurrencyfacts.com/bitcoin-value/>)

2.10 TOP 20 KRIPTOVALUT

Bitcoin je prva kriptovaluta in ima največji tržni delež. Oznaka za bitcoin je BTC, trenutno stane 6.723,20 evra.

Ripple je namenjena hitremu procesiranju plačil in prenosu denarja. Plačilo procesira v nekaj sekundah. Oznaka je XRP. Cena je 0,19614000 evra.

Ethereum je valuta, ki služi kot osnova za razvoj projektov. Oznaka je ETH. Cena je 133,90 evra.

Eos je kovanec, ki deluje za pametne pogodbe za uvajanje decentraliziranih aplikacij. Oznaka je EOS. Cena je 2,44 evra.

Tether omogoča, da uporabniki hranijo, pošiljajo in prejemajo digitalne žetone, ti pa so vezani na evre, dolarje in jene. Oznaka je USDT. Na kriptomatih še niso na voljo.

Bitcoincash je bil ustvarjen zaradi nesoglasja glede velikosti bloka. Oznaka je BCH. Cena je 189,70 evra.

Litecoin je odcepitev od bitcoina. Litecoin ima 4x večjo zalogo in 4x krajši čas bloka. Oznaka je LTC. Cena je 39,85 evra.

Tron omogoča gradnjo infrastrukture za decentraliziran promet na internetu. Oznaka je TRX. Cena je 0,01296854 evra.

Stellar je kot nekakšna platforma za izgradnjo finančnih produktov, ki povezujejo ljudi. Oznaka je XLM. Cena je 0,04946500 evra.

Bitcoin SV je tudi odcepitev od prvotnega bitcoina. Oznaka je BSV.

Cardano je platforma za pametne pogodbe ter decentralizirane aplikacije. Oznaka je ADA. Cena je 0,03379000 evra.

Binance Coin je digitalen žeton borze Binance, ki omogoča nižje provizije. Oznaka je BNB. Cena je 15,56 evra.

IOTA omogoča grajenje platforme, ki bo delovala na principu interneta. Iota-1 ne uporablja tehnologije blockchain, ampak tangle. Oznaka je MIOTA. Cena je 0,18264887 evra.

Monero je valuta, ki temelji na privatnosti. Oznaka je XMR. Cena je 49,20 evra.

Dash je digitalni denar, ki ponuja takojšnja plačila. Oznaka je DASH. Cena je 46,50 evra.

Neo uporablja blockchain za avtomatizacijo digitalnih sredstev z uporabo pametnih pogodb. Oznaka je NEO. Cena je 7,81 evra.

Nem uporablja blockchain za pametna digitalna sredstva. Oznaka je XEM. Cena je 0,03236760 evra.

Ethereum classic je odcepitev od ethereuma, ki ohranja originalno verigo podatkovnih blokov. Oznaka je ETC. Cena je 3,45 evra.

USD coin je stabilen kovanec, ki je reguliran in licenciran s strani finančnih inštitucij. Oznaka je USDC. Cena je približno 1 evro.

Zcash je valuta, ki temelji na privatnosti. Oznaka je ZEC. Cena je 26,70 evra.

(Povz. po: <https://kriptomat.io/sl/kriptovalute/kriptovalute-seznam-top-20-kriptovalut/>, 12. 1. 2020.)

2.11 BITCOIN BOGATAŠI

Nekateri obogatijo s kriptovalutami, nekateri veliko izgubijo. Kripto milijonarji živijo predvsem stresno. Vrednost kriptovalut lahko v eni uri pade ali pa naraste. Približno 70 % je moških, ki kupujejo ali pa vlagajo v kriptovalute.

1. MATTHEW MELLON

Matthew Mellon ima 55 let. Z vlaganjem v Ripple XRP je začel zgodaj. Njegovo bogastvo naj bi znašalo okoli 900 milijonov evrov.

2. TYLER IN CAMERON WINKLEVOSS

Tyler in Cameron sta brata, ki naj bi imela v lasti 1 % vseh možnih bitcoinov. Pred nekaj leti sta brata tožila izumitelja Facebooka Marka Zuckerberga. Tožila sta ga zaradi kraje njune ideje. Ko sta brata prejela odškodnino, sta jo vložila v posel z bitcoinimi. Veliko ljudi se je bratoma posmehovalo. Dejali so, da je to nespametno. Brata sta postala prva bitcoin milijarderja na svetu. Brata sta tudi ustvarila lasten ključ za dostop do bitcoinov.

3. CHANGPENG ZHAO

Ustanovitelj in direktor kriptoborze Binance ima 42 let. Njegovo premoženje znaša okoli 1,8 milijarde evrov.

4. JOSPEH LUBIN

Joseph Lubin ima 54 let. Je soustanovitelj Etheruma. Nekoč je bil zaposlen tudi pri banki Goldman Sachs. Njegovo premoženje znaša med 900 milijoni evrov in 7,2 milijarde evrov.

5. CHRIS LARSEN

Larsen ima 58 let in je soustanovitelj kriptovalute Ripple. Njegovo premoženje znaša okoli 7 milijard evrov.

(Povz. po: <https://cekin.si/kriptovalute-bitcoin/bitcoin-milijonarji.html>.)

2.12 UPORABA KRIPTOVALUT

2.12.1 PRVA RESTAVRACIJA, V KATERI JE MOGOČE PLAČEVATI S KRIPTOVALUTO

Restavracija s hitro hrano Burger King velja za prvo restavracijo, v kateri je možno plačevanje s kriptovalutami. V Burger Kingu je omogočeno plačevanje s tremi kriptovalutami ter kriptožetonom GoC. Uvedbo plačevanja s kriptovalutami v Burger Kingu je omogočilo ljubljansko podjetje Eligma. Plačevanje poteka z aplikacijo

Eliplay. V ameriškem Burger Kingu so že eksperimentirali s kriptovalutami in jih sprejemali kot plačilno sredstvo. To velja za naročila prek spleta, v fizičnih trgovinah pa nikoli. Slovenski Burger King sprejema tudi plačila neposredno v kriptovaluti bitcoin cash. Nakup lahko opravi vsak, ki ima na pametnem telefonu digitalno denarnico, v njej pa to kriptovaluto. Burger King je bolj naklonjen kriptovaluti bitcoin cash kot pa bitcoinu. Trgovci zadnje čase izbirajo bitcoin cash zaradi hitrih transakcij. Obstaja še en razlog, zakaj imajo trgovci raje bitcoin cash kot bitcoin, in sicer zaradi obilne finančne injekcije, ki jo je GoCrypto poleti 2019 prejel od ameriškega podjetja Bitcoin.com. Gre za zelo velike podpornike kriptovalute bitcoin cash. Roger Ver, direktor podjetja Bitcoin.com, je z naložbo v GoCrypto postal tudi član uprave ljubljanskega podjetja.

(Povz. po: <https://siol.net/digisvet/novice/tega-nimajo-niti-v-zda-novost-v-ljubljanski-restavraciji-s-hitro-hrano-514840>.)

2.12.2 MOBILNI OPERATER SPREJEMA KRIPTOVALUTE

V Avstriji sprejemajo v enem izmed največjih mobilnih operaterjev pri njih, v A1, kriptovalute za plačilo svojih storitev v določenih trgovinah. Operater A1 ima okoli 5,1 milijona mobilnih in 2,1 milijona fiksnih uporabnikov. Plačevanje storitev s kriptovalutami nudijo v sedmih poslovalnicah. Storitve je mogoče plačati z naslednjimi digitalnim valutami: bitcoin, dash, ethereum, litecoin, stellar in XRP. Plačevanje v Avstriji s kriptovalutami je omogočeno tudi turistom. Direktor marketinškega oddelka pri A1 meni, da je plačilni promet, ki ga poznamo danes, v zatonu, zato nameravajo s tem projektom preveriti potrebo ter interes po kriptovalutah v Avstriji. (Povz. po: <https://www.vassvetovalec.si/kriptovalute.html>.)

2.12.3 ZAVAROVALNIŠKI TRG

Zakon, ki je bil nedavno sprejet v Franciji, omogoča, da lahko francoski zavarovalniški trg, ki naj bi obsegal 2,2 bilijona evrov, investira tudi v kriptovalute, na primer bitcoin. V kriptovalute lahko investirajo v neomejeni višini investicije. Zavarovalnice lahko vlagajo v kriptovalute preko specializiranih profesionalnih skladov. Francozi se na zavarovalniške produkte zanašajo v povezavi z naložbami zaradi davčnih ugodnosti. Novico o umestitvi kriptovalut v zavarovalniški trg je potrdil Joel Giraud, namestnik in upravitelj proračuna politične stranke Emanuella Macrona. Joel Giraud je tudi zatrdil, da naslednja kripto-iniciativa ni glavni cilj francoske gospodarske preobrazbe.

(Povz. po: <https://cekin.si/zavarovanja/bolj-varno-pri-tujih-kakor-pri-slovenskih-zavarovalnicah.html>.)

2.12.4 HLADNA DENARNICA CHAINLOCK

Leta 2019 je avstrijsko hčerinsko podjetje Younix Identity Ag predstavilo tako imenovano hladno denarnico za kriptovalute. Denarnica, imenovana Chainlock, temelji na patentirani tehnologiji. Namenjena imetnikom večjega premoženja v kriptovalutah. Tehnologija denarnice omogoča zelo visoko varnost. Chainlock je plastična kartica, ima podobo kreditne kartice. Denarnica je odporna na vodo in visoko temperaturo. Kartica ima številne varnostne funkcije. Chainlock vsebuje varnostni pečat, ki zagotavlja, da zasebnega ključa ni mogoče tajno prebrati. Chainlock je tudi zaščiten pred ponarejanjem.

(Povz. po: <https://cekin.si/kriptovalute-bitcoin/je-vasa-denarnica-vroca-ali-hladna.htm>.)

2.12.5 BANKA S KRIPTOVALUTAMI

V Nemčiji so sprejeli zakon, ki bo nemškim bankam omogočil prodajo in hrambo kriptovalut, kot je bitcoin. Sprejem te odločitve je bila prelomna. Odločitev bo imela daljnosežen mednarodni vpliv. Novi zakon je začel veljati 1. 1. 2020. Na nemških bankah, ki se bodo odločile za razširitev svojih ponudb storitev, lahko komitenti od tega datuma naprej kupijo oziroma hranijo kriptovalute, ko je bitcoin. Vsekakor gre za prelomnico. Gre za eno od privih zakonodaj na svetu. Sprejetje zakona pa je v nasprotju s stališčem nemškega parlamenta o kriptovalutah, saj je nemški parlament 28. 10. 2019 objavil stališče, da kriptovalute, kot je bitcoin, niso pravi denar. Nemški organ za varstvo potrošnikov opozarja na taktike bank.

(Povz. po: <https://cekin.si/kriptovalute-bitcoin/kriptovalute-pranje-denarja-reka-ljubezni.htm>.)

2.12.6 KRIPTOVALUTA GLOBALCOIN

Facebook ima namen v letu 2020 uvesti digitalno plačevanje v približno desetih državah. Kriptovaluti naj bi bilo ime globalcoin. Ustanovitelj Facebooka Mark

Zuckerberg se je poleti 2019 srečal z guvernerjem britanske centralne banke Markom Carneyjem. Skupaj sta razpravljala o prednosti in tveganju uvedbe kriptovalute. Facebook prav tako išče načine za hitrejše ter cenejše načine za prejemanje in pošiljanje denarja za ljudi, ki nimajo bančnega računa. Projekt se imenuje Libra. Projekt Libra vključuje sodelovanje s posredniškimi hišami in z bankami, ki bi ljudem omogočale zamenjavo klasičnih valut v digitalne valute.

(Povz. po: <https://cekin.si/kriptovalute-bitcoin/kriptovaluta-globalcoin-facebook-nacrtuje-uedbo-lastne-kriptovalute.html>.)

3 RAZISKOVALNI DEL

3.1 Raziskovalne metode

Pri raziskavi kriptovalut sem uporabila intervju, prav tako sem izvedla spletno anketo. Vzorec ankete je priložen. Anketirala sem 187 anketirancev, pretežno dijakov. Uporabila sem spletno stran za spletne ankete 1KA (EnKlik anketa).

Prav tako sem opravila intervju z Andrejem Bohincem, ki se ukvarja s kriptovalutami ter jih spremlja.

3.2 Merski postopki

Pripravila sem anketo, ki so jo rešili pretežno dijaki srednje šole, manjše število pa je bilo tudi odraslih. Anketo so rešili samostojno, rezultate sem prikazala s pomočjo grafov in tabel.

3.3 Opis instrumentarija

Vprašalnik je bil namenjen osebam ne glede na spol. Pri reševanju ankete so anketiranci obkrožili najustreznejši odgovor oziroma trditev.

3.4 Predstavitev ankete

V anketi je sodelovalo 187 anketirancev, kar mi je omogočilo vpogled v mišljenja tako mlade generacije kot starejše generacije. V anketi sem postavila 12 vprašanj, na katera so imeli možnost obkrožiti enega od ponujenih odgovorov ali napisati odgovor s svojimi besedami.

3.5 INTERVJU

Opravila sem intervju z Andrejem Bohincem, ki ima svoj YouTube kanal, kjer predstavlja kriptovalute. Zastavila sem mu naslednja vprašanja.

1. V katere kriptovalute ste vlagali?

Bitcoin, ethereum, BNB, BAT in še številne druge altcoine, vendar večinoma samo kratkoročno.

2. Kakšna bo po vašem mnenju prihodnost kriptovalut?

Večina jih bo propadla, ker nimajo nobene uporabne vrednosti in ne rešujejo nobenega problema v realnem svetu. Obdržali se bodo bitcoin, ethereum in še par altcoinov, ki imajo poslovni model, ki jim prinaša denarni tok in rastočo bazo uporabnikov.

3. Kako je vlaganje v kriptovalute potekalo?

Odprl sem trgovni račun na menjalnici Kraken, kamor sem prek bančnega računa nakazal evre, z njimi kupil bitcoine, prenesel bitcoine na menjalnico Binance in tam z njim kupil druge altcoine, ki kotirajo proti bitcoinu.

4. Se vam zdi, da se splača vlagati v kriptovalute?

Splača se trgovati s kriptovalutami, ker so trgovni stroški minimalni in nihanja tečajev velika v primerjavi z delnicami. Ne bi pa v kriptovalute vlagal dolgoročno, ker se vse giblje v ciklih in je treba kupovati, kadar je cena bitcoina nizka, in prodati vse, kadar cena bitcoina zraste v hiperbolo.

5. Ali bo vrednost kriptovalut padla ali narasla?

Vse je odvisno od gibanja cene bitcoina, ki se giblje v čustvenih tržnih ciklih. To pomeni, da po obdobju pretirane rasti cena prej ali slej začne padati, in ko je preprodana, se jo splača spet kupiti in obratno.

6. Ali bodo kriptovalute spremenile prihodnost plačevanja?

Zaenkrat ne kaže na to. Glavna uporabna vrednost bitcoina je v tem, da je njegova ponudba omejena na 21 milijonov, povpraševanje pa je neomejeno, kar na dolgi rok pomeni, da je večja verjetnost, da bo njegova cena rastla. Podobno kot zlato, a s tem, da ima v primerjavi z zlatom bitcoin še številne druge prednosti. Ni pa smiselno z njim plačevati stvari. Za to so bolj primerne fiat valute, kot je evro, ki na dolgi rok izgubljajo kupno moč, ker se jih ustvarja iz manj kot nič vsak mesec milijarde.

7. Zakaj ste se odločili za vlaganje v kriptovalute?

Ker je to nov trg, ki ponuja ogromno priložnosti za hitre in visoke dobičke, če z njimi trgujete kratkoročno z vzvodi na padec ali rast.

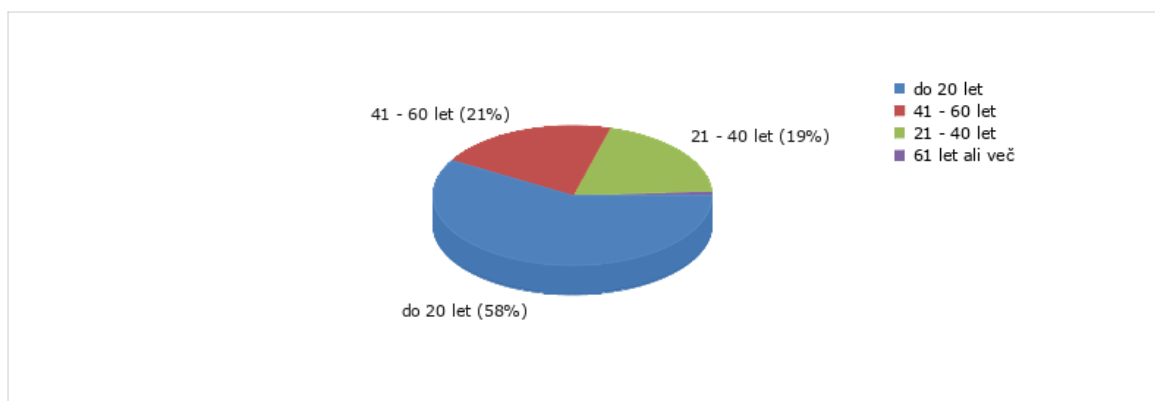
8. Zakaj bi po vašem mnenju kriptovalute kreirale prihodnost?

Kriptovalute same po sebi ne bodo kreirale prihodnosti, to bo počela tehnologija blockchain, na kateri so zasnovane. Tehnologija ki omogoča odstranitev vseh vrst posrednikov in posledično znižanje stroškov pri vseh vrstah izmenjave vrednosti in povsod, kjer je pomembno beleženje vrstnega reda.

3.6 REZULTATI IN INTERPRETACIJA ANKETE

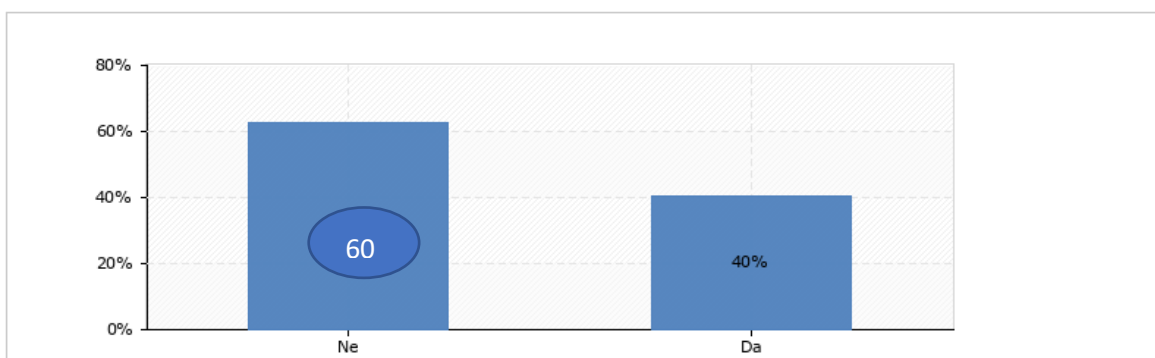
1. STAROST ANKETIRANCEV

Graf 1: Starost anketirancev

Ugotovila sem, da je anketni vprašalnik izpolnilo 58 % anketirancev iz starostne skupine do 20 let. Druga najmočnejša skupina so bili anketiranci v starostni skupini od 41 do 60 let (21 %). Najmanj anketirancev pa je bilo iz starostne skupine od 21 do 40 let (19 %).

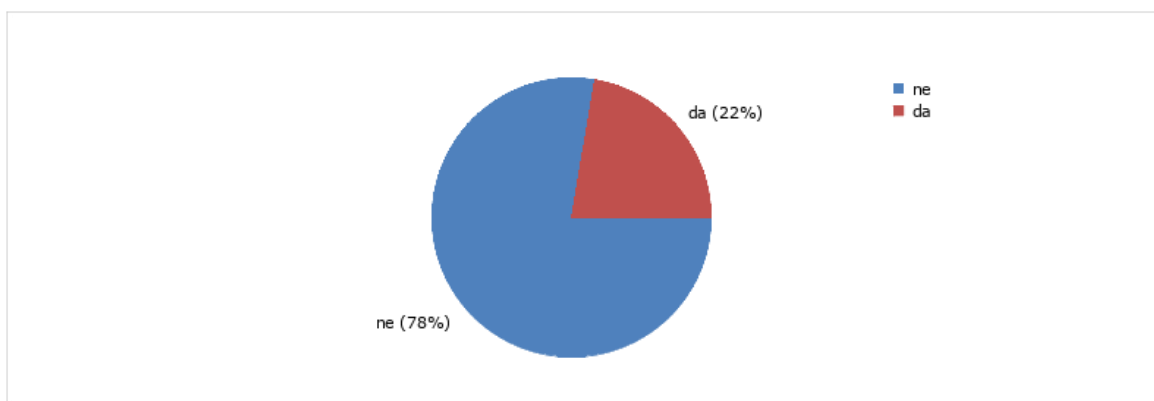
2. ALI STE SI KDAJ ŽELELI VLAGATI V KRIPTOVALUTE?

Graf 2: Vlaganje v kriptovalute

Največ anketirancev (60 %) je odgovorilo, da si ne želijo vlagati v kriptovalute. Preostali pa so odgovorili, da si želijo vlagati v kriptovalute. Iz tega lahko razberemo, da si večina anketirancev ne želi vlagati v kriptovalute.

3. ČE STE ODGOVORILI Z DA, ALI STE VLAGALI V KRIPTOVALUTE?

Graf 3: Koliko jih je dejansko vlagalo v kriptovalute

Največ anketirancev je odgovorilo z ne (78 %). Preostalih 22 % je odgovorilo z da. Iz tega lahko razberemo, da večina anketirancev ni vlagala v kriptovalute.

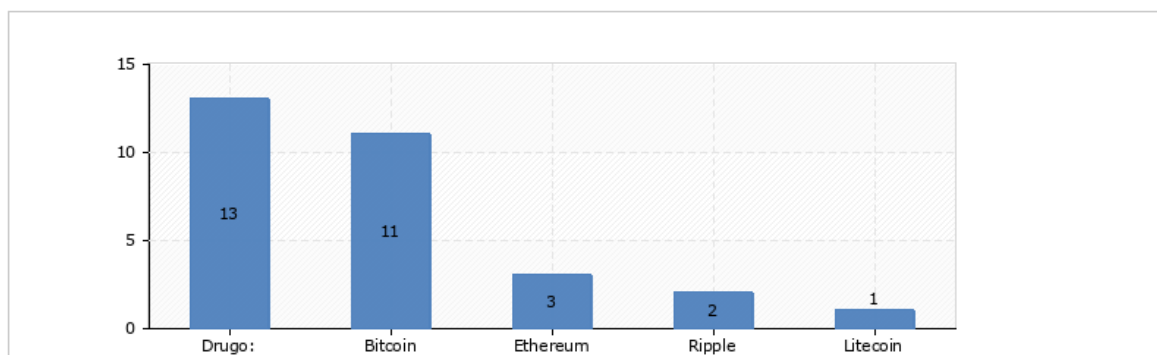
4. ČE STE ODGOVORILI Z NE, KAJ VAS JE OVIRALO, DA NISTE VLAGALI V KRIPTOVALUTE?

Pri tem vprašanju so bili odgovori zelo različni. Največ jih je odgovorilo z odgovorom, da ne poznanje zadeve (7). Naslednji najpogostejši odgovor je bil nezaupanje (5). Z odgovorom premalo denarja je tudi odgovorilo 5 anketirancev. Nekaj drugih posamičnih odgovorov:

- premlada sem,
- riziko,
- nepredvidljivost tečaja,
- strah,
- škoda denarja,
- ni bilo želje po tem.

Iz tega sem razbrala, da večina anketirancev ni vlagala v kriptovalute zaradi neznanja in nezaupanja v kriptovalute.

5. ČE STE VLAGALI V KRIPTOVALUTE, V KATERE STE?

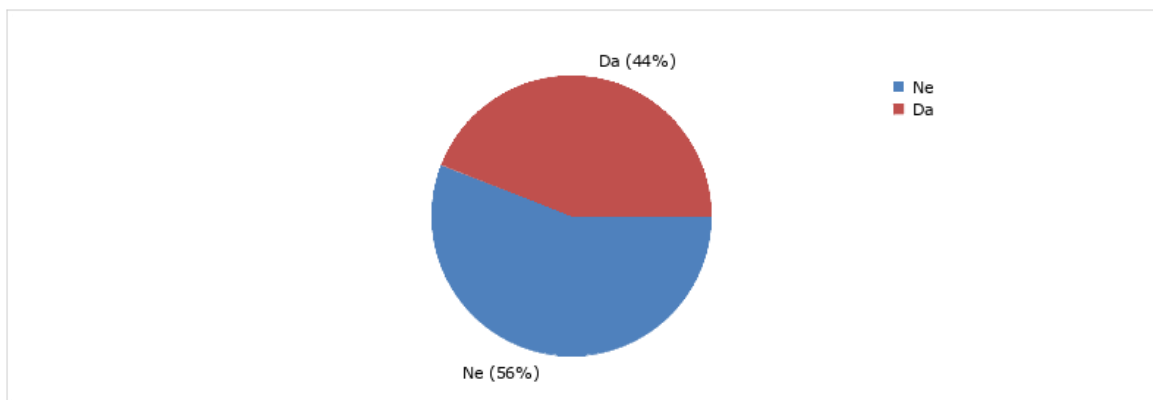

Graf 4: Vrste kriptovalut, v katere so vlagali

Največ anketirancev je odgovorilo z odgovorom drugo (13), kjer so napisali neo, z-cash. Drugi najpogostejši odgovor je bitcoin (11). V ethereum so vlagali 3 anketiranci, v ripple sta vlagala 2 anketiranca, v litecoin pa le 1.

Iz tega sem razbrala, da je večina anketirancev vlagala v druge kriptovalute. Veliko pa jih je tudi vlagalo v bitcoin.

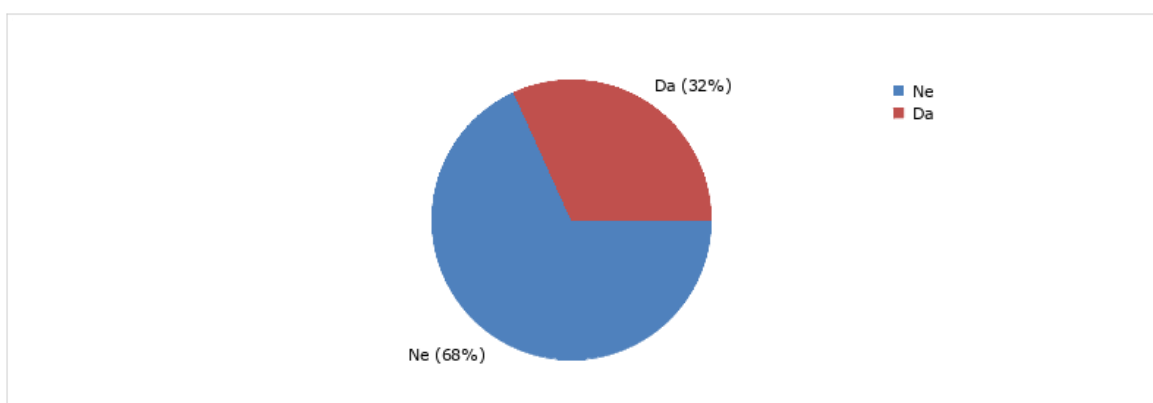
6. ALI SE VAM ZDI, DA SE SPLAČA VLAGATI V KRIPTOVALUTE?

Graf 5: Ali se splača vlagati v kriptovalute

Največ anketirancev je odgovorilo z ne (56 %). Preostalih 44 % je odgovorilo z da. Iz tega smo razbrali, da večina anketirancev meni, da se ne splača vlagati v kriptovalute.

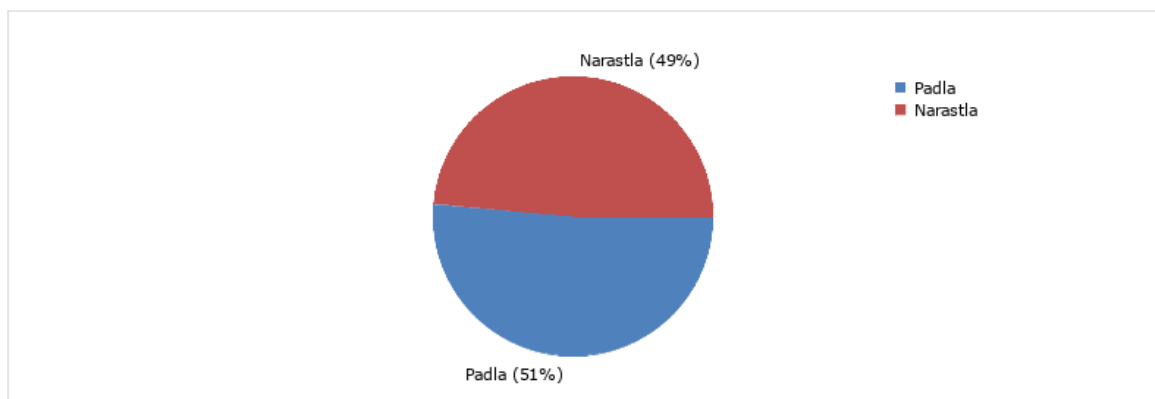
7. ALI BODO KRIPTOVALUTE SPREMENILE PRIHODNOST PLAČEVANJA?

Graf 6: Prihodnost plačevanja s kriptovalutami

Največ anketirancev je odgovorilo z ne (68 %). Preostalih 32 % je odgovorilo z da. Iz tega razberemo, da po mnenju anketirancev kriptovalute ne bodo vplivale na prihodnost plačevanja.

8. ALI BO VREDNOST KRIPTOVALUT NARASTLA/PADLA?

Graf 7: Mnenje anketirancev o naraščanju/padanju vrednosti kriptovalut

Ugotovila sem, da 51 % anketirancev meni, da bo vrednost kriptovalut padla. Preostalih 49 % pa jih meni, da bo vrednost narastla.

9. ZAKAJ BODO PO VAŠEM MNENJU KRIPTOVALUTE SPREMENILE PRIHODNOST PLAČEVANJA?

Pri tem vprašanju so bili odgovori zelo različni. Največ jih je odgovorilo, da ne vejo (4). Drugi odgovori pa so bili naslednji:

- ker so kriptovalute trend,
- trg se spreminja,
- decentralizacije,
- svet se spreminja,
- zaradi neodvisnosti od bank,
- tehnika gre nezadržno naprej,
- ne bodo,
- ker so vedno več vredne,
- ker bo to prihodnost,
- zaradi digitalizacije,
- ker jih bo vse več ljudi uporabljalo.

Iz tega lahko razberemo, da ima vsak anketiranec različno mnenje.

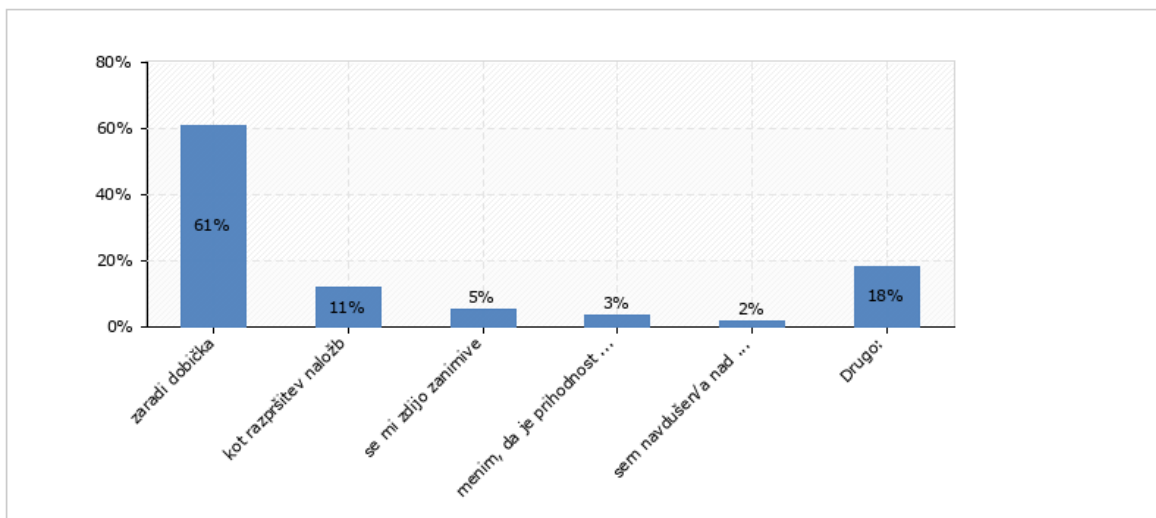
10. ZAKAJ BO VREDNOST KRIPTOVALUT PADLA/NARASTLA?

Odgovori so bili naslednji:

- ker se bodo kriptovalute vedno bolj uveljavljale,
- ker ljudje temu ne zaupajo,
- ker ni oprejemljivega izvora denarja,
- občutek,
- ker se ne bodo uveljavile,
- ker postaja globalno,
- saj jih bo vedno več,
- ker je vedno več povpraševanja po njih,
- ne vem,
- zaradi načela, ki vlada v kapitalizmu,
- vse več povpraševanja,
- ker je to prihodnost,
- premalo zanimanja,
- ker nima takšne vrednosti,
- ker večina ljudi ne vlaga,
- ne bodo popularne,
- ker so kriptovalute postale popularne zaradi bitcoina, ker ima danes veliko pozornost,
- ker bo vedno več ljudi to želelo,
- zaradi nestabilnosti trga,
- večje zanimanje,
- zaradi povpraševanja,
- ker bodo želeli dobiček,
- verjetno bo uporabnikov vedno več,
- ker jim ljudje ne zaupajo,
- ker jih ljudje ne poznajo dobro,
- povpraševanje, razvoj načinov plačevanja,
- izboljšanja tehnologije,
- napredne tehnološke rešitve, dvig povpraševanja,
- modna muha,
- nima dovolj uporabnikov,
- vse več ponudnikov, nasičenost trga, vprašljiva varnost,
- ker padajo drugo navadne valute,
- zaradi prenasičenosti,
- zaradi premalo povpraševanja,
- ker imajo ljudje radi denar.

Iz tega lahko razberemo, da ima vsak drugačno mnenje, zakaj bo vrednost kriptovalut padla oziroma narastla.

11. ZAKAJ BI VLAGALI V KRIPTOVALUTE?

Graf 8: Razlog vlaganja v kriptovalute

Največ anketirancev bi vlagalo v kriptovalute zaradi dobička (61 %). 18 % anketirancev je odgovorilo pod drugo, da ne bi vlagali v kriptovalute. 11 % bi jih vlagalo v kriptovalute kot razpršitev naložb. 5 % anketirancev meni, da se jim zdijo kriptovalute zanimive. 3 % anketirancev menijo, da je prihodnost v kriptovalutah. Le 2 % pa sta odgovorila, da sta navdušena nad kriptovalutami.

Iz tega lahko razberemo, da bi večina anketirancev vlagala v kriptovalute zaradi dobička.

12. ZAKAJ BI PO VAŠEM MNENJU KRIPTOVALUTE KREIRALE PRIHODNOST?

Največ anketirancev je odgovorilo, da ne bodo kreirale prihodnosti (7). Preostali so dogovorili na naslednje načine:

- saj so lahko dostopne za vsakogar,
- ker predstavljajo priložnost,
- ljudje bodo obogateli na račun tega,
- brezgotovinsko plačevanje,
- ker je vse čedalje bolj abstraktno glede plačevanja, ni več veliko fizičnega denarja,
- ker veliko ljudi v to vlaga,
- ker so lahek vir zaslužka,
- dvomim v njihovo moč,
- ne vem,
- nov ugoden način plačil,

- nova oblika naložb, digitalna doba,
- manj nadzora,
- zaradi manjše možnosti nadzora finančnih institucij,
- zaradi tehnologije, ki je centralne banke ne morejo nadzorovati,
- razpršitev kapitala, nadomestitev starih finančnih vzvodov,
- saj lahko pomeni veliko finančno spremembo v življenju vlagateljev.

Iz tega lahko razberemo, da kar nekaj anketirancev meni, da kriptovalute ne bodo vplivale na prihodnost. Preostali anketiranci pa imajo različna mnenja.

3.7 PREVERJANJE HIPOTEZ

Hipoteza 1: kriptovalute bodo spremenile prihodnost plačevanja.

Hipoteze ne moremo potrditi, saj je več kot polovica anketirancev odgovorila, da kriptovalute ne bodo spremenile prihodnosti plačevanja. Tudi intervjuvanec je izjavil, da kriptovalute ne bodo spremenile prihodnosti plačevanja.

Hipoteza 2: vrednost kriptovalut bo narastla.

Hipoteze ne moremo potrditi, saj je več kot polovica anketirancev odgovorila, da bo vrednost kriptovalut padla. Intervjuvanec je trdil, da je vse odvisno od gibanja cene bitcoina, ki se giblje v čustvenih tržnih ciklih.

Hipoteza 3: ljudje vlagajo v kriptovalute, ker si želijo obogateti.

Hipotezo lahko potrdimo, saj je kar 61 % anketirancev odgovorilo, da bi vlagali v kriptovalute zaradi dobička. Tudi intervjuvanec je rekel, da vlaga v kriptovalute zaradi dobička.

Hipoteza 4: kraja kriptovalut je nemogoča.

Hipotezo moramo zavrniti, saj sta teoretična članka potrdila, da je kraja mogoča.

Članka: <https://siol.net/posel-danes/novice/ali-je-to-konec-kriptovalut-ali-le-https://siol.net/digisvet/novice/nova-kraja-kriptovalut-ki-prinasa-zelo-skrb-vzbujajoce-sporocilo-464261>

Hipoteza 5: tehnologija blockchain bo imela večji pomen kot kriptovalute.

Hipotezo lahko potrdimo, saj ima v Ljubljani sedež združenje Blockchain Alliance Europe, ki so zagovorniki blockchain ekonomije. V intervjuju z g. Andrejem Bohincem sem dobila potrditev, da bo tehnologija blockchain prevladala.

[HTTPS://WWW.MONITOR.SI/NOVICA/BLOCKCHAIN-JE-PRIHODNOST-IN-SLOVENIJA-HOCE-TAM-BITI-PRVA/185101/](https://www.monitor.si/novica/blockchain-je-prihodnost-in-slovenija-hoce-tam-bit-prva/185101/)

4 ZAKLJUČEK

Cilji naloge so bili doseženi, saj sem poskusila predvideti prihodnost kriptovalut in tudi ugotovila, da po mnenju anketirancev ne bodo kreirale prihodnosti.

Nisem pričakovala, da bo več kot polovica anketirancev odgovorila, da kriptovalute ne bodo kreirale prihodnosti plačevanja.

V raziskovalni nalogi sem ugotovila, da je pri vlaganju v kriptovalute pomembno predvsem pametno ravnati. Vrednost kriptovalut tako pada kot narašča, zato moramo vstopiti na trg, ko se trend rasti začne.

Ugotovitve

- Želela sem ugotoviti, ali bo vrednost kriptovalut narastla ali padla. Po mnenju anketirancev bo njihova vrednost padla.
- Ugotovila sem tudi, da ljudje vlagajo v kriptovalute zaradi ustvarjanja dobička. Nekaj anketirancev v kriptovalute vlaga iz radovednosti.